

Tomaž Horvat  
državni svetnik

Številka: 411-01-26/2021/1  
Šempas, 5. 10. 2021

2

Gospod  
Alojz Kovšca  
predsednik  
Državnega sveta Republike Slovenije

**ZADEVA: Pobuda za zagotovitev možnosti unovčenja BON in BON21 za kritje stroškov storitev domov za starejše**

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) predlagam, da se na Vlado Republike Slovenije naslovi naslednjo pobudo:

**Vlada Republike Slovenije naj prouči možnost unovčenja BON in BON21 za kritje stroškov storitev domov za starejše.**

Obrazložitev:

Po podatkih Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je bilo konec leta 2019 v Sloveniji za izvajanje institucionalnega varstva za starejše na voljo 21.150 mest v 59 javnih zavodih in 43 izvajalcih s koncesijo. Institucionalno varstvo za starejše je namenjeno nastanitvam starejših od 65 let in drugih oseb, ki zaradi bolezni, starosti ali drugih razlogov ne morejo živeti doma. Domovi za starejše pa ne nudijo zgolj storitev bivanja, ampak tudi varstvo, zdravstveno varstvo ter organizirano prehrano.

Storitve oskrbe v domovih za starejše plačujejo stanovalci sami ali s pomočjo svojcev ali drugih zavezancev in občin. Vse storitve v okviru osnovne dejavnosti so standardizirane, so pa dopustna odstopanja od standarda – in sicer tako navzdol kot navzgor, pri čemer slednje vpliva na višjo ceno oskrbe.

Kot navaja Skupnost socialnih zavodov Slovenije dodatne dejavnosti domov za starejše lahko obsegajo:

- različne dodatne oskrbne ali druge storitve za stanovalce domov (npr. dietna prehrana, uporaba lastnega hladilnika ipd.), ki niso zajete v standardiziran obseg posamezne kategorije oskrbe,

- dnevno varstvo za starejše, ki živijo doma ter vključuje oskrbne in zdravstvene storitve,
- oskrbne in zdravstvene storitve za stanovalce oskrbovanih stanovanj,
- zagotavljanje ustrezne prehrane in zdravstvene nege ter drugih oblik pomoči posamezniku in družini na domu,
- storitve socialnega servisa na domu za starejše oziroma druge, ki takšno pomoč potrebujejo,
- sodelovanje z drugimi sorodnimi organizacijami, društvi in posamezniki za izvajanje različnih oblik dejavnosti, namenjenih starejšim ljudem zunaj doma,
- opravljanje drugih storitev za starejše v njihovem domačem okolju.

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 80/20, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOP DVE, 15/21 – ZDUOP in 112/21 – ZIUPGT; v nadaljevanju: ZIUOOPE) v 35. členu za osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji na dan 13. marca 2020 omogoča unovčitev t. i. BON-a v višini 200 evrov. BON je unovčljiv zgolj pri ponudnikih na področju turizma, ki izvajajo dejavnosti, ki so taksativno naštetje v ZIUOOPE.

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 112/21; v nadaljevanju: ZIUPGT) pa v 43. členu ureja t. i. BON21 – bon za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje v gostinstvu, turizmu, športu in kulturi v višini 100 evrov za polnoletne osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji na dan 30. junija 2021. Bon je v skladu z zakonom unovčljiv za storitve s področja gostinstva, turizma, športa in kulture, ki so v celoti izvedene in koriščene na ozemlju Republike Slovenije.

Ker je za pretežni del stanovalcev domov za starejše, pa tudi tistih, ki jih domovi oskrbujejo na njihovem domu, zaradi njihove fizične oviranosti oziroma slabšega zdravstvenega stanja težko predvideti, da bodo lahko izkoristili BON in BON21 za namene, kot jih predvideva veljavna zakonodaja, bi bilo smiselno omogočiti, da se lahko navedena bona koristi tudi za kritje stroškov storitev domov za starejše – bodisi za stroške bivanja v domovih za starejše ali pa za katere od drugih storitev, ki jih slednji ponujajo uporabnikom.

Glede na to, da so povprečne oskrbne cene v domovih za starejše 1. 3. 2021 po podatkih Skupnosti socialnih zavodov Slovenije znašale od 22,47/evra na dan (za OSKRBO 1) do 35,57 evra/dan (za OSKRBO 4), bi se stanovalcem domov za starejše, med katerimi je mnogim preveliko breme že samo plačilo osnovnega standarda storitev, z dano možnostjo unovčitve BON in BON21 lahko olajšalo breme stroškov bivanja. Prav tako bi se tistim uporabnikom storitev domov za starejše, ki si drugače ne morejo privoščiti kakšnih dodatnih ali nadstandardnih storitev, na takšen način vsaj za krajši čas lahko omogočilo boljšo raven oskrbe oziroma dodatne storitve.

Državni svetnik  
Tomaž Horvat, l.r.